

No més drets sense deures.
 No més deures sense drets.
 Els drets individuals són imprescriptibles, ilegalsibles i ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y á la sombra de sas riqueses mal adquiridas persegueix á qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilitzats, degradats y despreciables de la Naturalesa. •

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals en tota circumstancia, sense mixtificacions ni compromisos de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcritas farsants, com si sent l'aplaus de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avensat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està assilada á cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectes.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei — LA TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català — El Treball és la primera necessitat — més avansat en idees polítiques, religioses y d'economia social

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
 Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
 Pels pagos s'admeten llibreries del Giro Mátro, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten llibreries especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
 Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
 Surit á llum puntualment cada diumenge

RETALLS

¡¡ Va caure!!

Je suis le rata premier...

Y yo el segundo...

¡Y jo el tercer!

Aquet vi d'Alella es molt aixut.

¡Forç que rebí tothom.

Més enredada que may.

Partidaris de La Fella.

La nostra esperança.

d'eleger per modi de la tramontana del emperador...

Y sempre el sistema resultaria am molta me- nos farsa e hipocresia.

Dels regidors republicans no més se n'ha salvat un de la gran strapada fusionista: el senyor Roca y Roca, director de La Campana de Gracia y de La Esquella de la Torratxa, aquell de las tres o quatre naturalesas.

Y no tant sols s'ha salvat del naufragi, sino que fins se l'ha ascendit, tenim de suposar que per sos bons serveys, a tinent d'arcalde. ¡Tiba, quina ganga!

Això de ser possible fa que tots siga possible am gent d'aquet partit.

Com, per exemple, dirse republicà y fer la gara-gara a la monarquia.

Ho sentim per en Lopez de La Campana y La Esquella.

Perquè de ficcio que no li farà favor tindre el cap de colla de sos periodics fet quasi un ministerial.

Entre els nous regidors van nombrarse a tres metges: els Srs. Carreras, Mascaró y Robert.

Tres especialitats pera curar respectivament mals d'ulls, parteras y físics.

Però els doctors referits de cap modo han vulgut anar de real ordre al Consistori.

Y han fet molt bé al nostre entendre.

Perquè ni en Carreras podria alli vituar qu'es fessin els ulls grossos en negociis brutis, ni en Mascaró evitaria qu'es parissin projectes fenomenals, ni en Robert podria curarli el patir de la caixa... municipal que fa tant de temps que correca al nostre Ajuntament.

Per això han fet molt bé en dimitir, y que s'enduguin com puguin.

Y aixis podrém dir els barcelonins qu'ara tenim un Ajuntament de diputats dels metges.

Els aficionats a l'espectacle nacional han tingut aquests dies per Barcelona y sos voltants espectacle llarg, barato y divertit.

El diluns cap al vespre es desembarcaren 8a bous, procedents de la Republica Argentina, y tant bon punt els animalons tocaren terra comensaren uns quants a corre empatyant a tot-hom que s'els posés a tret de banya.

Per la Barceloneta va haverhi corredissas y sustos y algun ferit y contús de resultas de las carnicas dels bous, qu'a la quinta s'ensajavan pera passar a la categoria de toros.

Recullits am molts treballs els poca primera- ment escapats, a la matinada del dimars es tracta de conduhir tot el remat a tancarlos; més jancar m'has dit! Es veu qu'aixó d'engarjolarse ni als bous fa gracia, y donant alguns jmuus! subversius, apretaren a corre tots ple- gats, uns cap a Barcelona, altres a Sant Martí, altres a Gracia, y causant no pocas desgracias.

El dimars y el dimecres Barcelona estigüé convertit en un torin d'estar per casa, exercint de primers espasas els municipals, carrabiners, burots y demes gent menuda en exercici d'autoritat, quedant pels carrers de Barcelona varios bous morts com a mostra del art del torer; als pacífics guiterres, convertits en toreros... de polvor.

Cap a Sans, Bordeta y Hospitalet també anaren bona colla de banyuts, puix qu'en aquet derrer poble solament mataren dimars la friolera de 18 caps d'aquell bestia.

¡Vaya un modo de popularizar l'espectacle nacional!

Perquè suposo qu'el poc cuidado qu'ha donat llog a tal excés bovi, deu haver sigut per aumentar las nostras aficions toreras.

Aixis ho creuré a menos qu'es posi un fort correctiu als que permeteren el desembarc en condicions de qu'els bous puguessen fer lo que han fet y causar las desgracias personals qu'han causat, que són moltes.

Allò dels 2000 aspirants a diputats ja ha sofert modificació.

Are ja no sollicitan ser pares de la patria més que uns... 4000.

Esperemnos un xiquet més, y molt serà que no arribin els aspirants a prop de 17 milions, ó siga tots els espanyols.

Donas y criaturas inclusiu.

¡Com precisament las nostras institucions

més elevadas y principals descansan avuy en aquesta base!

Al fi s'ha fet ja la grrraa unió republicana. Veritat qu'ha costat molt, però a l'últim... un pegat en un banc.

Alla van las bases:

1.º El fin de la unió de los tres partidos es acelerar el advenimiento de la República.

2.º Para la consecución de este fin se utilizarán todos los medios que las circunstancias ofrezcan, con la actividad y energía que reclama la situación angustiosa de la patria.

3.º Para la dirección de la unió se crea una Junta Directiva de Unión Republicana, con residencia en Madrid, que esta-á formada de nueve individuos, nombrados tres por cada partido de nueve individuos.

4.º Al advenimiento de la República se constituirá un Gobierno provisional, en el que tendrán representación todas las fuerzas que hayan contribuido al triunfo. Este Gobierno convocará en el plazo más breve posible Cortes Constituyentes.

5.º Los tres partidos que forman la unió republicana se comprometen solemnemente a prestar asistencia y sostén a la legalidad creada por la Constitución que voten las referidas Cortes Constituyentes.

Aixó no és cuca ni auell.

L'idea revolucionaria està aquí tant debíllment afirmada, que si no li donan caldo sovint prou es morira d'anemia.

La gran qüestió és que s'acostan eleccions generals, y molts són els que pensan salvar la patria y la republica... mirant si poden sortir diputats de la monarquia.

A qui farian am molt més gust el jog y donarian l'apoye de l'oposició parlamentaria que no pas es lluitaran francament a la Revolució, únic modo de suprimir lo qu'es tracte de combatre am la unió republicana.

Els jutjats d'instrucció d'aquesta ciutat ja han mudat de casa, deixant el diluns el rónca edifici de Can Caytà y anantens a habilitar el algo menos fatigós de la plassa de Can Sebastiá, ahont hi havia hagut els telegrafos y El Nou Noé.

Pels periodistas que com nosaltros tenim tant sovint de veurens la cara am la justicia, será aquet traslado una comoditat y un gasto, per lo que tindrem a má anahi am tranvia.

Y una ganga quan del jutjat tinguem de passar a la presó.

Perquè am vint céntims farem el viatge en primera municipal y periodista.

Es molt probable que la setmana entrant els poguem donar compte d'un d'aquets viatjes de recreo.

¡Com que será qüestió d'anar a la terra!

Un altro conflicte am el Marroc ha passat aquests dies, qu'amb una niqueta més ja la teniam armada.

Y aquesta vegada no hauria pas sigut am els moros am qui hauriam tingut d'heurense las, sino amb els meteixos inglesos en persona, que diuen qu'els volian fer seu el Marroc, sent aixis que nosaltros els espanyols tenim allí no sé quants drets y altres tants argüis que s'ens tenen de respectar.

Peró aquesta vegada el ministeri ha vetllat y ha pogut detenir als inglesos, que estavan ja, no a las portas de Roma, sino a las de Tanger.

¡Ay! y no podrian els fusionistas enviarme un esquit de Vega Armijo, un genbre per exemple, pera colocar a la porta de casa ó ferlo venir sempre am mi?

¡Es tant gran cosa aixó de saber detenir y fer callar als inglesos!

Nostro amic Fernando Lozano, redactor del apreciat colga de Madrid Las Democritas del Libre-pensamiento, acaba d'esser absolt altra vegada pel Jurat de la coronada vila en una causa criminal que se li seguia per escarnir als dogmas católics per medi de la premsa.

Els moderns inquisidors, prou s'esforzan atissant las persecucions de la premsa liberal avansada; mes el Jurat no es deixa influir com altres funcionaris de l'administració de justicia, y decreta sempre l'absolució dels pgrreguirts per las ideas de llibertat.

¡Afortunadament de ser individus del Jurat n'están exclusits els capellans y frares y tota mena de clericalisme!

Nostra felicitació a l'amig Lozano y a Las Democritas.

El Sr. Martos, lo qui tantas casacas s'havia girat y actualment no sabia si ferse conserva-

dor com en Linares Rivas ó tornar a dirse republicà, acaba de morir d'un atac de feridura.

Els aficionats a salts mortals polítics están de psám: s'els ha mort el mestre.

¡Sigali la terra lleugera...

Y procuri no imitarlo qui vulga ser honrat y conseqüent en idees.

Devant de numerosa concurrència, a pesar de la freddissima nit que feya, donà el passat dissapte el director d'aquet periódic, J. Llunas, una conferencia anarquista en el Teatro del Tivoli de Vilanova y Geltrú, definint la rahó de ser en que s'apoya l'anarquisme, se invulnerable filosofia, sa aspiració de transformar la societat en agrupacions llibres de llibres productors, y els procediments en qu'es té d'apoyar per arribar lo més prompte possible al generós fi que es proposa.

El public, no ja aplaudi, sino qu'aprobà repetidas vegadas amb entusiasmas y unánimes mostras d'assentiment lo dit per l'orador, que recomanà en gran manera l'organización en societats anti-autoritarias y en grupos llibres de acció pera preparar-se a enderrocarse prompte y bé l'actual corrompuda y corruptora societat.

Es reculliren a las salidas 4150 pessetas pels presos anarquistas, qu'han sigut entregadas a la redacció de El Productor.

Podem assegurar que d'aquesta conferencia no es tardará a tocaren els fruits en l'organización de la classe obrera de Vilanova y Geltrú.

Una filla del company P. Marin ha sigut, el diluns d'aquesta setmana inscrita al registre civil prescindint de tota cerimonia católica y posantli els noms de Sofia, Acacia y Ondina.

Una més a la colla.

Havem fet entrega de dotze exemplars de la comedia en un acte Any nou, vida nova, qu'el seu autor, Domingo Bartrina, va entregarnos pera la tombola de la Sociedad Laica Guisberg.

Dita societat, que té rebuts ja bastants llibres y altres objectes, supplica a tots els individus y corporacions que tingan intenció de fer algun donatiu, s'apressurin en ferho, puix hi ha desitjos d'inaugurar prompte la tombola indicada.

A Sallent la huija de fundidors està obnuntint importancia, y conve ajudarla.

Las colectivistas obreras que vulguin ferhi algo ó posarse en relacions am la corporació que la soste qu'es dirigeixin al secretari Isidro Gombau, carrer de la Carretera, núm. 65, pla 1.º, per Manresa, Sallent.

ELS TRES-TORS

Mireu lo ja es veuen, — qu'alegres ella está! Els ves, al pas venen; — els altres, al trot. Mireu quants adorns — de cintos y flocs, y llisos que portan — de dentas colat. Ja sig a la plassa — ja tocan las nou; ja espantat amb la ja — la benedictió, per pagar emprende — am cor valent y en unta empuja — en la darrera mita. El moment es agra — y sempre tocabim que s'obren los portes — de tants bous, y am llos camions, — fletats pels mor, s'así, un solon empuja, — un solon fletat. Demora desgracia — al anem, am la carterada — qu'el propie de l'empuja el soliver, — y, fent uns quants jogs, beneix als burros, — qu'hi ha a son entorn. Alguno també empuja — per curar la so (p) borzoos que semblan — pa de munició y aboca de la marja — donan un dón. Qu'esticos borzoos — al anem, porque atá els guardi — el sant giorbe d'empuja y caure — al dar els irrombos. Ja empujen la marja — no tancan pas prom camí per recorre; — fins per los cantons del carrer d'atura — la gent am molt jog pesa jugar secure — quins capon molt.

Mes a l'arribar — al carrer Major, un dels que hi anavan, — qu'és d'eya Bado, vulguent deit en terra — als seus companys doná una embestida — am tant mala sort que, cayent de nasos, — nang de tomballons, ben poc va faltar — si no e'frená el coll.

Per lo que anava — que li donen — hoy, que no vas, con ania, — d'ar els irrombos, de respon desgracia — ¡Qu'el creus que sig boig! Qu'el creus no em recordo — de que Sant Antón va obra aquell miracle — tant m'era caldo. ¡Oh, cal! ¡No ho pensat — ja avia llet del tot! Per mí, si pots dirho — sense cap temor, qu'desde aquell dit — encara veig color, y no m'ocupa — per ran tals... fomes, pug d'assa miracions — també en sé fer jol.

GUILLEM TIBAUD

Vilanova y Geltrú, Jener del 29.

EPÍGRAMAS

—Digu'm, donya Caterina:
vostè que preferís més:
l'arengada o la sardina?
—Si vol que li digui, Agnès,
quin és el meu gust ben clar,
preferisco la sardina;
però el meu marit rondina
y no m'en deixa menjar.

—Va casar-se en Boronat
pel bon dot que té l'Agnès,
y ara, al fi, ha resultat
qu'au ell no li toca res.

—Deixa ahir donya Lluïsa,
entre els amigs y parents,
que cada any pels ignorants
molts li aixecan la canina.

Met Gueraire

L'hermosa Marguerideta
prenia llet am l'Ambrós,
y va dir l'ignocenteta:
—Ay! Qu'eu trobo satisfeta
quand m'entra la llet al cost!

—Un cèntim en cap venia
del dinar que feu en Pit,
y va dir-li la Maria
veient qu'el cèntim volia:
—Si no en ting cap de petit!
—Al sentí això l'Amoros,
qu'amb en Pit estava junt,
li va dir am to graciós:
—Dóna, si possible fos,
am gust a hi faria un.

—Jo coneg a una criada
que, si molt cansada està,
depre així sol exclama:
—Ay, Senyó! Estig reventada!

Joañ Via

Parlant d'escriptors de nom,
un dia va dir en Sagarrà:
—Noys, la ploma d'en Pitarra
val molt; ho afirma tothom.
—Y, renti, en Vicentet
li va dir:—Val molt? Jo et ric!
Doncs, si és com la que jo et ric,
no més val qu'un conillet.

—Un mode, de la Maria
la meua anà a demana,
y al dia d'ia veia què volia,
veient qu'ell no responia,
la noya va dir:—Ma mè.

—De casa el sastre Amare
va robar un frac en lladre,
y el seu dependent l'aladre
quedà encogant al carre.
—Mes l'amo va dir-li:—Cract
Vagi a veure si l'atrapa.
Que no veu, home, qu'escapa?
Y ell va dir:—No és cap: és frac.

—Parlant en Pep de disputas,
va dir un dia en Canale:
—Jo, per si em convé algun dia,
sempre en porto dos d'iguals.

—Diuem qu'en Pau ha pres mal.
—Quin robó més animal!
—La veu? La veu, senyor Reig?
—Abont de!
—Home de Déu!
—Es clar: si m'ha dit la veu,
y jo a la veu no la veig.

Domènec Borrassa

No sé quina idea tindran de si meteixos alguns reverents, que perquè a Argentera uns quants joves van cridar viva la republicà y morin els lladres d'Espanyal dos mossens que passaven es donaren per aludits y atissaren una munio de devots contra qui tals crits donavan, però no dolentem del viva a la republica, sino queixante, no sé perquè, del morin els lladres d'Espanyal

Am permis de La Fulla y del Sr. Fiscal jno els sembla que això és una solemne bestica d'aquells dos reverents?

Lo qu'acaba de passar el rector de Navarces al qu'és xocant, y res per nosaltros més a propòsit seria para traspassarho als nostros lectors qu'haver insertat integrs la carta am que un desllançat d'allí em en dona compte. Mes en aquests temps d'omnipotencies Jullosas y de denuncias fiscals a quinze dias vista y per recomanació, no ens queda més remey que dirho sensal y pobre.

Doncs si: el rector de Navarces portava el dia derrer del mes passat el combregar a un malalt, y al ser a la casa y badar la boca el penitent... se n'adonà que no tenia cap hostia a sa disposició, per lo qual tingué d'entornarsen a l'Esglesia a buscarne perdent un temps preciós, puix que si durant ell el difunt se n'hagués anat a can taps es quasi segur, piadosament pensant, que hi hauria arribat amb algun peccat a la conciencia per l'olvid del reverent qu'els hi tenia de dispensar.

En las piadosas funcions que dret al cel s'acomoda, el patirhi distraccions no pod pas anar ni am rodas.

Els treballadors de Riudecols la ballavan ja molt magre, puig que no més acostumavan a guanyar 8 rals diaris quan treballavan.

Doncs a un capellà del poble li degué semblar qu'allò de 8 rals de jornal deuria ser una Xauxa pels obrers del camp, y fou el primer en rebaixar aquesta miseria a 7 rals y bon profit.

Els demés burgesos, veient l'exemple qu'els donava aquell pal...cerdot, cor que vols cor que desitjas, desseguit s'hi van agafar, y avuy ja quasi ningú dona més de 7 rals de jornal.

¿Aixis entent l'amor al próxim la burgesa reverencia de Riudecols?

Al Vendrell tenen un ecònem qu'és molt econòmic... en materia de no deixarse escapar res del preu de sas feynas, com ho prova el següent fet:

Fa cosa de mitj any que va morir una dòna, y degut a las necessitats del moment, la familia quedà a deure a l'ecònem la cantitat de set duros que pujava l'enterro. Semblanti a l'home del vestit negre qu'el plasso del cobro ja es feya llarg, anà a comprar a Masllorrens obra a un germà del difunt per valor de deu duros, y li donà un paperet pera qu'és presentat a cobrarlos a la rectoria del Vendrell, am quina garantia li entregaren el genero.

Es presentà l'interessat a cobrar a la rectoria y l'ecònem li digué tal com raja:

—Aquí tens dos duros y sis rals, y en pau. De modo qu'em quedo set duros del enterro y catorze rals dels redits d'aquet mitj any.

—Feuli un nus a la cúa al espavilat reverent! Això és saber cobrar... ¡y amb el 20 per 100 vani d'interessos!

¿Serà que l'ànima del difunt també es trobarà aixis interessos de ventajta a la gloria?

DOLORA

Traballant continuament sempre am delit y fe viva, pug dir que, per molt que guanyi, ni a mitj cami no m'arriba. Satisfer no pug, y em raca, ni el més petit desitj, y ni tan sols pug fumar tabaco de sis y set.

En cambi sé un tal don Jaume, per més senyas Català, que sab molt bé qu'és ofici, més no sab qu'és treball, que atantí nos capritxos, tal volta òna d'inmortal, que, per fumar, tot el dia gasta perros de deu rals.

M. BONAPARTA

CANTARS BILINGÜES

Si en mi sepultura vieras una flor sempre llorosa, és qu'el fossar no l'arrenca perquè la palvansa el mata.

Tienes una oja, María, que encenden me coraçón, y jo ting una carpanta qu'em menjarla mitj món.

Quando duerman plean en ti, y cuando no duerman tambien, però encare penso més amb aquells vint rals qu'em deus.

F. R. de P. de D.

ESPECULACIÓ

Lectors, la mèxa aixota (no ho diguin, eh?) té una cara amb una lata més rara que la que fa una marimota. Fa mitj any que som promesos, y amb ella me vuy casar solament per espantar a alguns malicents ingens.

Joañ Via

LOGOGRIFO NUMERIC

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	3	7	0	2	2			
7	8	8	8	2				
3	8	6	7					
9	3	6	7					
7	6	7						
1								
4								

Poble català
Carrer de Barcelona
Poble català
Nom de dona
de «
de «
de «
Consonant
C. BARBERA Y CAROL

TRENCA-CLOSCAS

A R E I U
L R

Formar amb aquestes lletres un nom d'home.
GUILLAM TOUSS

GEOGRIFIC

X
N
S
L
M
A
N

ITRAN Y EVON

SOLUCIONS

A LAS CANTARILS DEL MÓN DE LOS SEÑORES
Xarada: Es-cor-pi.
Trenca-closcas: L'adriquer del centú.
Geogrific: Centelles és una estació.

ANUNCIS

Almanac de LA TRAMONTANA

PERA L'ANY 1893

CALENDARI LLIUREPENSADOR

Redactat als porres de LA FULLA y a tots els escriptors persaguiadors de les illes catalanes.

Colectio de treballs de tota mena per lo més aixierri dels esquilats de ciatell.

Los magníficos cromos a la cuberta, representant l'ua La Tramontana y La Fulla, y l'altre, ideal d'un millonari filic, transatlántic y mercantil.

Quatre fotografias a las duas planas centrals, enenyant un cart gráfic de SOCIOLOGIA POPULAR a l'atras del poble.

Y una munio de gravats intercalats en el text, tot fet pels principals artistas barcelonins.

Preu UN ral

La Mujer en el Cristianismo

por CRISTÓBAL LITRAN

con el privilegio

La Mujer ante la Ciencia

por ODON DE BUEN

Forma un elegante libro de 96 páginas con bonita cubierta de color, comentando y comentando las más notables y sabrosas barbaridades con que los padres de la Iglesia han vilipendiado a la Mujer.
Precio a reales.—Encuadrado en tela, 1 pome

LAS RUINAS DE PALMIRA

ó meditación

sobre las revoluciones de los imperios

seguida de

LA LEY NATURAL

por

EL CONDE DE VOLNEY

Edición popular traducida directamente del francés por el profesor A. Zeugnot, con la biografía del autor, formando un elegante tomo de más de 300 páginas.

Precio UNA PESETA

±5% de rebaja a vendedores y corresponsales.

QUESTIONS SOCIAIS

Estudia sobre chs más importants temas qu'affectan al problema social

Un elegant tomet de 128 planas, DOS rals

Imprempta de E. Nave, Roca's l'Universitat, 4, Barcelona